

1 **U6- TEGNSPRÅK, KULTUR OG DØVEMILJØET**

2 *Forslagsstiller: Kaja Meek Olsen og Hilde Boberg Andresen*

3 Norsk tegnspråk og døve kultur er en viktig del av den norske kultur- og språkarven.

4 Tegnspråk har i lang tid blitt undertrykt og politisk underprioritert.

5 Bergen SV vil verne om og styrke de tegnspråklige miljøene i Norge. Vi vil sikre alle

6 tegnspråklige likeverdig deltakelse i Norge. Det innebærer å styrke tegnspråkets

7 posisjon.

8 Rettigheter for døve og andre tegnspråkbrukere handler om tilgjengelighet, rett til å

9 delta på lik linje med hørende i samfunnet og om språket og kulturens egenverdi.

10 **Retten til å delta og tilgang på tolk**

11 Det er rundt 16.000 tegnspråkbrukere hver dag i Norge. Likevel er for mye av

12 samfunnet vårt ekskluderende for dem som er avhengig av språket. Tilgang på tolk

13 og muligheten til at flere kan lære tegnspråk er en viktig del for å oppfylle alles rett til

14 å delta fritt i samfunnet.

15 Bergen SV jobber for:

- 16 • Viktige demokratiske beslutningsorganer som stortingsmøter må
17 tegnspråktolkes.
- 18 • Arbeide for at større deler av nyhetssendinger og den offentlige debatten
19 tegnspråktolkes.
- 20 • Døve som flytter til Norge må få gode forutsetninger for å inkluderes i
21 samfunnet. SV vil opprette stillinger som *innvandrerkonsulenter for døve* som
22 kan være med i dette viktige arbeidet.
- 23 • Offentlige arrangementer må være tilgjengelige for døve og hørselshemmede.
24 Det må derfor bli lettere for arrangører å selv stille med tolk. SV vil at også
25 arrangementer der det forventes å komme døve og hørselshemmede skal få
26 dekket tolk.
- 27 • Bedre systemet for formidling av tegnspråktolker, utdanne flere tolker og
28 opprette flere tolkestillinger. Målet må være at flere tegnspråklige får innvilget

29 tolk oftere. Det er et paradoks at tegnspråktolker går uten oppdrag mens døve
30 ikke får innvilget tolk.

31 • Tegnspråk må kunne velges som valgfag og/eller fremmedspråk også i
32 ungdomsskolen.

33 • Flere videregående skoler skal ha tilbud om tegnspråk som fremmedspråk.

34

35 **Bevare og styrke tegnspråklige miljøer**

36 Norsk tegnspråk må anerkjennes som et nasjonalt språk i språkloven. Tegnspråklige
37 miljøer må beskyttes og styrkes. Døve og hørselshemmede barn har lovfestet rett til
38 tegnspråkopplæring, men mange får ikke det de har krav på. Tegnspråkopplæringen
39 må være en integrert del av tilbudet for familier med døve og hørselshemmede barn.
40 Tegnspråk må være et tilbud fra dag én. For mange foreldre må kjempe for i det hele
41 tatt å få tegnspråkopplæring, og for at tilbudet skal være godt nok og fullverdig.

42 Bergen SV kjemper for at alle døve, gjennom hele livet skal ha tilgang på et
43 tegnspråkmiljø. Disse miljøene er viktig for mange enkeltmennesker, og utgjør en
44 viktig del av Norsk kultur.

45 Derfor vil Bergen SV:

46 • Sikre døve og hørselshemmede barn tilgang på et fullverdig tegnspråkmiljø,
47 både i barnehagen, skolen og på fritiden.

48 • Styrke tegnspråkopplæringen. Vi må sørge for at alle tegnspråklige elever får
49 ivaretatt retten til opplæring i og på tegnspråk på en fullverdig måte. Kvaliteten
50 må være god nok, og elevene må få en mulighet til å være og lære i et
51 tegnspråklig miljø på skolen.

52 • Styrke og bevare botilbudene tilknyttet skoler som tilbyr korttidsopphold for
53 tegnspråklige elever på barne- og ungdomsskole.

54 • Utvide tegnspråkopplæringen for familie og venner av døve. Flere må få tilbud
55 om dekket tegnspråkkurs i sitt eget fylke.

56 • Arbeide for å utdanne flere tegnspråklige lærere.

- 57 • Eldre skal møte helsepersonell de kan snakke med. Tegnspråklige døve og
58 hørselshemmede eldre må kunne søke om plass på sykehjem med
59 tegnspråkkompetanse hos ansatte.
- 60 • Det må gjøres mulig å studere og forske på tegnspråk og døves kultur, også
61 utover hva som er en del av tolkeutdanningen.
- 62 • Sikre støtte til døvekulturen gjennom å støtte Teater Manu, Døves Kulturdager
63 og andre viktige arrangementer som ivaretar og fremhever døves kultur og
64 historie.
- 65